

ДОЛЯ ВИЗВОЛИТЕЛЯ

В січні 1951 року в Дроздівську НСШ, де я працював перший рік директором школи, було направлено вчителя фізвиховання Андрія Оверковича Вінничука. Родом з Тучина, з заможної на той час, хорошої сім'ї, син простих господарів Сидорів, як їх називали односельчани. В 1944 році, після визволення наших сіл від фашистського поневолення, був мобілізований в ряди Радянської (Червоної) Армії і направлений на фронт. Брав участь в боях за визволення Варшави, Відня, Берліна. Тут і закінчив війну. Учасник Параду Перемоги в Берліні, який приймав Г. К. Жуков. Останнього в Берліні він бачив кілька разів. Нагороджений за мужність і відвагу в боях багатьма бойовими нагородами, мав подяки від Верховного

Головнокомандуючого. Якщо конкретніше — людина заслужена, авторитетна, чуйна, майстер на всі руки. Добре знав кравецьку справу.

В школу Андрій Оверкович прибув наголо острижений, і це викликало цікавість. Чому?!

В розмові зі мною Андрій відверто розповів, що до цього працював у Гориньграді-2 вчителем фізкультури. Хтось заявив у НКВС, що він був зв'язаний з націоналістами, підтримував їх, надавав допомогу. Його арештували і під слідством в підвалі органів НКВС відсидів кілька місяців. Зазнав тяжких і великих як фізичних, так і моральних знущань, що в майбутньому і вплинуло на його здоров'я. Звичайно, всього розповісти він мені не міг, позаяк дав розписку органам, що всього заподіяного йому органами він ніколи і нікому розповідати не буде.

Постригли ж для відправки в тюрму. Але завідуючий райвно І. А. Блажієвський, будучи добре знайомим з начальником Тучинського НКВС Лубенніковим, попросив останнього, щоб той відпустив Вінничука. Сказав, що, можливо, це наклеп — спішити нікуди, ніде він не динеться, краще придивимось. Він же фронтовик. Нехай працює, бо ж і кадрів немає, щоб ким замінити. Це мені розповів сам Іван Антонович. Лубенніков послу-

хав і так зробив. І працював. Андрій Оверкович вчителем фізкультури аж до виходу на пенсію.

Найперше, що зробив Андрій Оверкович, вийшовши з органів НКВС, — зайшов до І.А. Блажієвського, дуже його обнімав, цілував, дякував і плакав. Дружба між ними залишилась вічною.

Я працював директором школи під керівництвом кількох заврайвно з 1950 року. Всі вони були досить розумні, обдаровані організаторськими здібностями люди, знали свою справу, багато зробили в районі для розбудови народної освіти. Але на такий крок з них ніхто не пішов би, та ще й в той страшний час.

Працюючи в школі, Андрій Оверкович часто виступав перед населенням, уявляючи школи зі спогадами про війну. А учень 8 класу Костя Кравчук неухважно слухав на виховних годинах розповіді вчителя.

— Слухай, Кравчук, уважно, адже підростеш, станеш дорослим і попадеш, можливо, у ці міста, які я визволяв, і до Відня. То побачиш красу Австрії, її гір, Відень, освіпаний у вальсах Штрауса, інших композиторів і поетів...

Костя виріс, став шофером і за час з 1991 року, будучи водієм у одного бідолахи-бізнесмена, побував у багатьох країнах Європи. Потрапив він у Відень. Побачив цю красу, згадав виховну годину, яку проводив Андрій Оверкович майже 30 років тому, і вирішив купити в австрійській столиці сувенір своєму пророку-вчителю. Але, на превеликий жаль, Андрія Оверковича вже не стало.

Вічна йому пам'ять.

Володимир АНДРІЙЧУК.